

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én és 15-én.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI AGY- ÉS KISTOZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Szerecs-n-utca 50.
hova az előfizetési írászok, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaküldve.

TARTALOM. A tőzsdéengedélyek eladásáról. — A szivar-automata. — Vegyesek. — Ajánlati hirdmény.

A tőzsdéengedélyek eladásáról.

Amit e tárgyról már ezideig irtunk, az mindenütt, hol a fennálló rendeleteket és előírásokat tiszteletben tartják, teljesen elegendő lett volna, hogy a botrányos állapotok megszűnjének. Régtől fogva és sokszor is hangoztattuk, hogy a dohányárudák engedélyével, melyet az állam oszt szét, ugyszólván vásárt üznek, s ebből kifolyólag aztán sok szegény tudatlan ember veszti el kis vagyonkáját.

Vegyük bármelyik napilapot is kezünkbe, az ismerős hirdetést mindig olvashatjuk, hogy egy dohánytőzsde eladó, mely ennyi és ennyi évi forgalmat ér el. Mindig találkoznak emberek, akik e hazug hirdetésnek hitelt adnak, csak úgy, mint mindig akad egy-egy lelkiismeretlen ügynök, ki pár forintnyi keresetért tönkre teszi a szegény embereket.

Kiváltképpen ezen ügynökök segídeknek nagyban a család letérjévetelénél. Önállóan és önköltségükön hirdetnek, s a kiszemelt áldozatot saját lakásukra rendelik. Az üzlet aztán ott lesz lebonyolítva és megkötve, úgy hogy a tőzsdéengedély tulajdonosa, ha azt eladni szándékozik, roppant könnyen tudhat rajta. És mert majd mindig a pénzt készletben tartja, ha előírás szerint beadja lemondását, úgy semmiképp se lehet őt megtagadni. A vevőnek aztán igyekeznie kell, hogy az engedély birtokába jusson; vagyonáról lévén szó, könnyen elgondolható, milyen uton-módon lesz az átíratás elérése eszközölve.

Hogy ezen abszurditás — mely voltaképpen csalásnak is nevezhető — megszűnjék, már sokféle módon próbálkoztak segíteni. De hasztalan, mert csak azt érték el vele, hogy még magasabb szárnnyalással üzték a tőzsdéengedélyek eladását.

Hozzánk ez ügyből kifolyólag a leg-hivatottabb, s e tekintetben legmagasabb helyről kérelem érkezett, hogy a tőzsdéengedélyek vételétől óvjuk az embereket. Nagyon sok esetben használt is figyelmeztetésünk, de a százával fővárosunkba zárandokoló és kenyérkeresetüket a napilapok kihirdetéseiben kereső ekzisztenciák mégis lépve mennek. Hiába minden figyelmeztetés, jó tanács itt mitem használ, de szigorubb rendszabályokhoz kell nyulni, hogy a botrányos eseteknek vége szakadjon.

Elsősorban is azt ajánlanók, hogy csakis azon esetben legyen átruházható a tőzsdéengedély, ha legalább is tíz éves engedélyt mutathatnak fel. E rendszabály annyira fontos, hogy tekintet nélkül kellene keresztülvinni, miután csak oly

tőzsdéengedélyek bocsájtlanak áruba, melyek nagyon rövid időközönként, vagy nagyon sokszor változtatták tulajdonosukat. Továbbá az eddigi szokással szakitva egy másikat kellene bevezetni. Értjük ezalatt azt, hogy a tőzsdetulajdonos egyszerűen visszaadja engedélyét, anélkül, hogy legesekélyebben is befolyásolná az átíratást, azonban úgy, hogy az új tulajdonosnak semminemű módon nem segítkezik.

Amint látjuk, ezen eljárásnak semmi czélja sincs, sőt ellenkezőleg csak arra van hivatva, hogy a csalást előmozdítsa. Ha nyiltan lehetne beszélni az átíratásról, úgy minden vevő a pénzügyminiszteriumhoz menne, s elnyerné ott a kellő felvilágosítást. De a körülmények jelenlegi állásánál a szokás csak arra szolgál, hogy a család tárt kapukra találjon. A vevőnek tudniillik meghagyatik a legszigorubb titoktartás, s ezt annyira viszi, hogy a pénzügyminiszteriumnál letagadjja, miszerint a tőzsdét ő vette volna meg. Ha tekintetbe veszszük e körülményt, úgy megértjük, hogy a minden tekintetben előnyös eladás igen könnyen jön létre.

A tőzsdé-átíratás, ha már teljesen és mindenütt nem is lehet eltiltani, csakis bizonyos körülmények között lenne megengedhető. Először is az eladónak nyiltan be kellene vallani, hogy tőzsdéjét eladni szándékozik, egyuttal kimutatva évi üzletforgalmát, kiadását, s hogy mennyi tisztjövédelmet képes elérni. Pontosan be kellene neki vallani a leköszönés okát és azon összeget is, amelyet „üzletberendezés“, „váltságdíj“ és még e fajta czimzések alatt kap.

Továbbá minden tőzsdé-vevő köteles lenne pontosan kimutatni az engedélyt kiosztó pénzügyigazgatóságnak, hogy üzlete vezetéséhez elegendő összeg áll rendelkezésére. Ismerünk oly eseteket, hogy emberek az engedély vételénél egész vagyonukat odaadták, úgy hogy az árúk beszerzéséhez egy árva fillérjük sem maradt. Aki előtt az itt felemlített dolog hihetetlennek tünik fel, az csak kérdőszökődjék utána és meg fog győződni a mondottak valóságáról.

Véleményünk szerint ezek azon rendszabályok, melyek létesítéséről gondolkodnia kellene a pénzügyi közegeknek. Elismerjük, hogy nem lehet tőlük azt kívánni, hogy a vevőkre annyira kiterjesszék gyámkodásukat, miszerint minden anyagi kártól védve legyenek, de ami elérhető, azt kérjük; t. i. gátolják meg, hogy az eladók s így tehát engedélytulajdonosok, az állam nevére és tulajdonával üzérkedjenek. Az engedély az

állam tulajdona, ez a tényállás. Ha egy ilyen tőzsdé-engedély eladó, úgy mi sem természetesebb, minthogy az igazi tulajdonosnak kell gondoskodni arról, hogy mi történik tulajdonával. Ugy mondják, hogy az engedély nem eladó, s mégis mindig, minden esetben eladatik. Ez az, amit meg kell gátolni, mert ellenkező esetben minden ebből támadó bajknál egyes-egyedül az államot terheli a felelősség.

A szivar-automata.

Két éven át, hogy úgy mondjuk, vendégszerepelt nálunk a szivar-automata. Majd a ferenczvárosi gyárban vették vizsgálat alá, majd meg a nyugati pályaudvaron csodálták meg, s utoljára, végső próba gyanánt a fővámháznál állították fel, hol néhány hétig szivart és szivarkákat árult könnyedén, gyorsabban és pontosabban, mint egy ember. Sajnos azonban, hogy az automata-vállalat nem adott a tényleg kitünő apparátushoz okvetlen szükséges szakképzett egyént, mely a legesekélyebb hibánál is rögtön kéznél lett volna; mert végre is egy ilyen automata nem egyén, akihez beszélni lehet s ki kérdésünkre válaszolni képes. Tudvalevőleg van elég tudatlan és rosszakaratu ember, ki a gépezettel tréfálkozik s bár ki van zárva, hogy nagyobb zavart idézzen elő, de lett legyen a zavar csekély is, mégis kellemetlenség támad belőle, amelyet azonban a szakképzett egyén egy másodperc alatt eltávolíthatna.

Ne gondoljunk azonban, hogy ez mindig, folytonosan szükséges. Bécsben, hol a már számtalan felállított automaták kifogástalanul működnek, láthatjuk, hogy a szolga sehol sem áll helyén, miután a közönség eléggé ismeri az automata gépezetét.

Nálunk, sajnos, nem lett tekintetbe véve e körülmény és mert a városi hatóság is megtagadta beleegyezését az automaták felállításához, e miatt még mindig nélkülözünk azon egyes-egyedüli segédeszközt, mely által a kistőzsdéseknek is módjukban lenne élvezni a vasárnapi szünet örömeit.

Az automaták létezésének jó oldalát, használhatóságát illetőleg, szükségtelen szót is pazarolni. A Bécsben elért eredmények eléggé bizonyítják, mily pompásan válik be az automata munka. A mi pedig a városi hatóság beleegyezését illeti, az egyáltalában szükségtelen lenne, s ha azt mégis utólagosan el kellene érni, úgy nagyon könnyen meggyőződhetjük őket, hogy hasonlíthatlanul sebb, ha automaták állanak a zárt ajtóok előtt, mintha a nem igen szemrevaló pót-tőzsdék, melyek egy ladárból, több szivarskatulyából és egy elárusítóból állnak, s épenséggel nem diszítik az utcát.

Egy időben a magy. kir. Pénzügyminiszterium megtagadta a szivar-automaták felvéte-

lét, de úgy hisszük, hogy a visszautasítás nagy részben tévedésen és félreértésen alapszik. Már maga az automata-vállalat is, amint már egyszerű felemlítettük, hibát követett el azal, hogy szakképzett szolgálatról nem gondoskodott. De mindezeket már túlvagyunk s ha a szivar-automatákról még egyáltalán beszélünk, tesszük ezt azért, mert mély meggyőződésünk, hogy azok egy napon mégis belesznek nálunk vezetve. A szivar-automata t. i. oly kitűnő szolgálatokat tesz s főleg oly államokban, hol a dohánymonopolium uralkodik, hogy lett légyen az rövid vagy tán hosszú idők múltán, de semmiképp sem tudjuk azt mindenkorra nélkülözni; itt felemlítjük csak az éji órákban s vasárnapokonként a vasuti tözsdéket, a kávéházakat és vendéglőket stb. stb. Ha tehát az automaták bevezetése nélkülözhetetlenül szükségesnek bizonyul, miért kéne az bevezetni? Az árudák tulajdonasai maguk is óhajtnák, hogy ez irányban valami történéjék.

A szivar-automata itt van s berendezése igen czélszerű, tehát miért nem használják? Mindig igyekezzünk a gyári dolgok terén, ha előnyös újítások lépnek előtérbe, azt előnyünkre fel is használni. Miért éppen itt nem, hol elvitathatatlannal alkalmas eszközök kínálkoznak az eladás emelésére. Bevezetése legesekélyebb nehézséggel sem jár; itt egy consortium létezik, mely a gépezetet szállítja anélkül, hogy az államnak vagy egyeseknek valamibe kerülne. Ha nem találják helyesnek ily fajta koncessiókat, hát jól van ugyanis! De miért nem vállalnak a szivar-automatákra szabadalmat, hogy az automaták az itteni régiókban készítve, azoknak forgalma kihasználva lenne? Érthetetlen előttünk, hogy ez meg nem történe, miután világosan kimutatható, hogy az automata ép oly szükséges, mint a mennyire czélszerű és használható.

Régtől fogva és jelenleg is óhajtnak, hogy a gyárak és árudák a két vezetője a dohányjövédéknek szorosán egymásba olvadjon. Ha e kettő egy egészet alkotna, úgy már rég beláták volna, hogy mi szükségeltetik az árudáknak; a szivarok készítése még nem elég az üdvösséghez, el is kell adni azokat. S ennek az eladásnak soha sem szabad alábbszállni, de évről-évre emelkednie kell. Ha lanyhább az eladás, visszaesés mutatkozik, ez csak azt bizonyítja, hogy nem minden történik úgy, mint egy üzlet vezetésénél okvelen történni kellene. Napról-napra előbbre haladunk a czélszerű, a hasznos és ami a földolgo, a kényelmesség felé. Kell, hogy a kereskedő aként vezesse üzletét, hogy a közönség részére könnyen hozzáférhetővé tegye áruját, mert különben elűnik az üzletköréből. Már pedig bizonyítható tény, hogy a szivar-automata által könnyebben lehet hozzájutni a szivargyártmányokhoz. A szivar-automaták bevezetése tehát, mint hogy a kereskedelmi üzemet jelentékenyen könnyebbiti, tekintet nélkül a vasárnapi szünre, melyet pedig a kötelesség parancsának is lehetne nevezni, kell, hogy óhajtva legyen.

Vegyések.

A szivarok áremelkedése. Ugy hírlik, hogy a Bb. Britanica, D. Cuba és F. Portorico szivarok 1901. január 1-től kezdve drágábbak lesznek. Amint halljuk, e fajta szivarok ára darabonként 1 fillérral emelkedik. Miután nekünk hivatalos helyről ezirányban határozott értesítések hiányoznak, hozzáuk ugyan e közlést, anélkül azonban, hogy hitelességéről felelősséget vállalnánk.

Szivar fogyasztás. Az 1900. év első három nepegyében következő mennyiségű szivar és szivarka fogyott el:

Belföldi szivarok: Regalitas 4.176.600 darab. Trabukó 14.937.300, Britannika 18.819.600, Miláres 694.900, Operas 2.782.000, Kuba-Portoriko 65.606.700, Portorikó 44.965.300, Virginia 12.752.900, Vegyes külföldi 164.028.195, Rövid magyar 31.861.994. Cigaretta: Stambul 4.371.950, Szultán 26.367.450, Hunnia 2.736.145, Memphis 3.412.300, Hölgy 267.300.000, Hercegovina 26.462.450, Sport 26.971.150, Jenidge 26.031.700, Dráma 148.436.000 darab.

Boer bélyegek. Nagy a keresletük most Angolországban azoknak a bélyegeknél, melyekre Mafeking ostromidejének dátuma van nyomva. Mafeking a több hónapokig tartó ostromidő alatt is érintkezett a külvilággal, mindig akad néhány vakmerő benszülött, aki az ostrom vonal határán kiszökött Mafekingből. Az ilyen különc folyton az életével játszott és épp ezért busás árt követelt a posta szolgáltatért: ötszáz-ezer márkát is kapott egy-egy menetért; emiatt a bélyegek ára is sokkal drágább lett s valamennyi bélyegre magasabb értéknek megfelelő számot nyomtattak.

Az adóvégrehajtások szigorítása. Kasics Péter nyugalmazott miniszteri tanácsos már az utolsó fővárosi közgyűlés alkalmával nyújtott be indítványt az adóvégrehajtások szigorító pénzügyminiszteri rendelet ellen. Ezt azonban a polgármester formai okokból nem bocsátotta tárgyalás alá s ennek az lett a következtése, hogy a közgyűlés a vonatkozó pótlólagos hitelt megtagadta. Most Kasics Péter és sok más fővárosi bizottsági tag részletesen megokolt indítványt nyújtott be Márkus József főpolgármesternél az iránt, hogy a polgármester, a közgyűlés nevében, sürgős fölterjesztést intézzen a kormányhoz.

59607.
V—1900.

Árverési hirdetés.

A técsői dohánygyárudára kezelésének biztosítására alulírott kir. pénzügyigazgatóságnál f. évi december hó 10-én d. e. 10 órakor zárt irásbeli ajánlati versenytárgyalás tüzetik ki.

A betöltendő dohánygyárudához 121 kis-árus van anyagbeszerzésre utalva.

A dohánygyárúrus anyagkészletét a debreczeni dohánygyárakról szerzi be.

A dohánygyárúrus eddig az általános forgalomban levő dohánygyártmányok után (3-4) három egész % százalék eladási díjban részesült az általa megrendelt anyagok után.

A dohánygyárudával össze van kötve a bélyeg és váltóúrlapok árusása is és az ebbeli készletet a técsői m. k. adóhivatalnál szerzendi be.

A bélyeg és váltóúrlapok eladásából 1 1/2 % jutalék jár. A gyárudára kezelése a versenyzők közül szabadon választandó, legalkalmasabb pályázó részére adatik; a versenytárgyaláson az ajánlatban hozandó tözsdij mérvére való figyelemmel.

Részt vehetnek ezen versenytárgyaláson:

a) Azok a kik a 600 korona bánatpénzt készpénzben, vagy állami értékpapírban ajánlatukhoz mellékelik.

b) A kik a megkívántó szerződés kötési képességgel bírnak, vagyoni helyzetüket hatósági bizonylattal igazolják.

c) A kik ajánlatukban kijelentik, hogy az árverési és szerződési feltételeknek magukat alávetik.

d) Ha az ajánlatok a feltételek valamelyikét nélkülözik, fgyelembe nem vétetnek.

e) A legelőnyösebb ajánlat elfogadása fölötti döntés is a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumnak tartatik fenn.

A dohánygyárudára évi forgalma a legközelebbi mult évben az általános forgalomban levő dohánygyártmányok után 122.453 koronát tett nyers értékben.

Azonban a kincstár ezen évi forgalma állandóságára a kis tözsdék számára nézve kezeséget nem vállal, sem a tözsdij utólagos felelősségét nem engedélyezi.

Szóval semmi kárpótlási igényt nem biztosít.

A gyárudára vállalkozója az általános forgalomban levő dohánygyártmányok után 6000 korona értékű csonkíthatatlan anyagkészletet és ezen felül a szükségének megfelelő forgalmi készletet köteles készen tartani.

A pályázók ajánlataikat az alább irt minta szerint kötelesek f. év november hó 1-én délelőtt 10 óráig ezen igazgatóság főnökénél benyújtani és a következő okmányokkal felszerelni:

1. A letett bánatpénzről szóló eredeti nyugtával.

2. Magyar honossági és nagykorúsági bizonylattal.

3. Hatósági, erkölcsi és vagyoni állapotot igazoló bizonylattal; megjegyeztetik, hogy azok ajánlata, kik vagyoni állapotukat hitelt érdemlő bizonylattal nem igazolják, a pályázat eldöntésénél nem fog figyelembe vétetni.

4. A tekintetbe nem vehető ajánlatot tevő vállalkozók bánatpénzei a versenytárgyalás, illetve az eredménynek a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumtól leendő leérkezése után fognak visszautalni.

5. A legkedvezőbb ajánlatot tevő bánatpénze az árudának dohányanyaggal való teljes ellátásáig vissza tartatik.

6. Azon vállalkozó, ki a dohánygyárudára kezelését a neki előlegesen tudtul adandó napon át nem venné, letett bánatpénzét elveszti.

7. A dohánygyárudára kezelésével összekötött kötelezettségek és a törvények és szabályok ezen kir. pénzügyigazgatóságnál és a m. szigeti kir. pénzügyi biztosságnál megismerhetők.

Ajánlati minta.

Alulírott késznek nyilatkozom a técsői dohánygyárudát, melylyel kicsinyben való dohány- és bélyeg-eladási jog is van egybekötve: az e részben fennálló és általam ismeret szabályok pontos betartásainak kötelezettsége mellett %nyi tözsdij mellett elvállalni.

A bánatpénz (esetleg nyugták és a hirdetésben kívánt bizonyítványokat) ide mellékelem.

Egyszersmind kijelentem, hogy ezen hirdetésben kikötött és egyéb ezen gyárudára betöltését tartalmazó feltételek előttem ismeretesek és azoknak magamat alavetem (sajátkezű aláírás, polgári állás, lakhely). Kivülről irandó: Ajánlat. A técsői dohánygyárudára elnyerése iránt.

M. Szigeten, 1900. november 24 én.

A m. szigeti m. kir. pénzügyigazgatóság.

Segédszerkesztő: Heltal Nándor.

Első cs. és kir. szab. eredeti selmezzel pipa-, tálteklpipa és pipaszár-gyár előző-berendzéssel.

TAKÁCS EDE

Zólyom-Selmezzel mellett
Alapított 1836-ban.

Ajánlja a legjobb hírnévnek örveendő és kitűnő minőségre nézve páratlan valódi selmezzel agyagpipát, tálteklpipát, pipaszárakat és szivarszikipát, minden kivételben, a legolcsóbb árak mellett.

Képes árjegyzékek bérmentes visszaküldés esetén kívánatra bérmentve küldetnek.

Egyedüli jó hírneves gyártmány.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Der Verkauf von Trafik-Lizenzen. — Der Zigarren-Automat. — Vermischtes.

Der Verkauf von Trafik-Lizenzen.

Was wir über diesen Gegenstand bisher geschrieben, das hätte überall, wo bestehende Verordnungen und Vorschriften respektirt werden, genügt, um einem skandalösen Zustande ein Ende zu machen. Längst und oft haben wir es betont, dass mit den Tabak-Verschleiss-Lizenzen, welche der Staat erteilt, ein förmlicher Schacher getrieben wird und dass hiedurch viele arme unwissende Leute um ihr Hab und Gut gebracht werden.

Man nehme welches Zeitungsblatt immer zur Hand und man wird darin die bekannten Inserate lesen können, dass eine Trafik zu verkaufen ist, die so und soviel jährlichen Umsatz erzielt und die ein reichliches Erträgniss sichert. Natürlich ist alles, was das Inserat enthält, erlogen, bis auf das Eine, wonach die Trafik zu verkaufen ist. Und da finden sich immer Leute, die den lügnerischen Inseraten Glauben schenken und da findet sich immer ein gewissenloser Agent, welcher das Geschäft vermittelt und wegen der paar Gulden, die er selber verdient, arme Leute zu Grunde richtet.

Und namentlich diese Agenten sind es, welche diesen Schwindel fördern helfen. Sie annonziern auf eigene Faust, bezahlen die Inseratengebühr aus eigener Tasche und bestellen die Opfer, die sie sich ausersehen, in ihre Wohnung, dort werden alsdann die Geschäfte abgeschlossen und der Besitzer einer Trafik-Lizenz, welcher diese veräussern will, hat es daher ungemein leicht. Da er fasst immer das Geld bereits in der Tasche hat, wenn er, wie es vorgeschrieben ist, seine Abdankung einreicht, so kann man ihm auch niemals an den Leib rücken. Der Käufer muss dann trachten die Lizenz zu erlangen und da es sich dabei um sein Vermögen handelt, lässt es sich denken, in welcher Weise die Erlangung der Umschreibung betrieben wird.

Wie gesagt, man hat schon sehr vieles gegen diesen Unfug, der eigentlich auch Betrug genannt werden kann, unternommen, ohne jedoch etwas anderes zu erreichen, als dass der Verkauf der Trafik-Lizenzen nur noch schwungvoller betrieben wird. Uns selbst ist von kompetentester und für diese Angelegenheit höchster Stelle das Ersuchen zugegangen, wir mögen die Leute warnen eine Trafik-Lizenz zu kaufen. In sehr vielen Fällen hat diese unsere Warnung auch genügt; allein, die Hunderte von Existenzen, welche nach der Hauptstadt pilgern und einen Broterwerb im „Kleinen Anzeiger“ einer Tageszeitung suchen, die werden doch betrogen. Es nützt alles nichts, mit Warnungen und Rathschlägen ist hier nicht gedient, es müssen andere, strengere Massregel ergriffen werden, um die-

sen skandalösen Vorfällen ein Ziel zu setzen.

Vor Allem würden wir empfehlen, dass Trafik-Lizenzen, welche nicht zumindest ein Alter von zehn Jahren aufweisen, in keinem Falle umgeschrieben werden sollen. Diese Massregel ist so wichtig, dass sie rücksichtslos durchgeführt werden müsste, zumal nur solche Trafik-Lizenzen zum Verkaufe galangen, die erst vor sehr kurzer Zeit, oder schon sehr oft ihren Besitzer gewechselt haben. Des Ferneren müsste der bisherige Modus aufgegeben und ein neuer eingeführt werden. Dermalen legt nämlich der Trafik-Inhaber einfach seine Lizenz zurück, ohne irgend welchen Einfluss auf die Umschreibung zu nehmen, ohne aber auch dem neuen Käufer irgendwie haftbar zu sein. Dieser Vorgang hat, wie man sieht, gar keinen Zweck, im Gegentheil, er ist nur geeignet den Schwindel zu fördern. Würde man offen von einer Umschreibung der Lizenz sprechen können, dann ginge jeder Käufer zur Finanz-Direktion und würde dort die nöthige Aufklärung erhalten. Wie es aber gegenwärtig damit bestellt ist, taugt der Usus nur dazu, dem Betrage Thür und Thor zu öffnen. Dem Käufer wird nämlich strengste Verschwiegenheit aufgetragen, ja er leugnet sogar bei der Finanz Direktion, dass er die Trafik gekauft hat, aus welchem Grunde eine Uebervortheilung in jeder Beziehung leicht möglich wird.

Die Umschreibung einer Trafik müsste, wenn sie nicht ganz und überall verboten werden kann, unter gewissen Umständen gestattet sein. Vor allem müsste der Verkäufer offen einbekennen, dass er seine Trafik verkaufen will, dass er so und soviel Umsatz, so und soviel Kosten, so und soviel Erträgniss nachzuweisen im Stande ist. Er müsste den Grund seiner Abdankung genau angeben und auch jene Summe nennen, welche Summe er unter dem Titel: Gewölbeneinrichtung, Ablösung und dergleichen erhält. Des Ferneren müsste jeder Käufer einer Trafik der Lizenz erteilenden Finanz-Direktion genau nachweisen, ob er genügendes Kapital zur Führung des Geschäftes besitzt. Wir kennen Fälle, wo Leute für den Ankauf der Lizenz ihr ganzes Vermögen hergegeben und zum Ankauf der Waaren keinen Kreuzer übrig hatten. Wem dies ungläublich erscheinen sollte, der halte nur Nachfrage und er wird die Wahrheit des Gesagten bestätigt finden.

Unseres Erachtens nach sind dies Massregel, um welche sich die Finanz-Behörden zu kümmern hätten. Wohl ist es nicht zu verlangen, dass diese ihre Vormundschaft über den Käufer so weit gehen solle, dass derselbe vor jeden Schaden geschützt werde, allein, was verlangt werden kann, ist das, wonach man den Verkäufer, demnach also den Lizenzinhaber verhindere, auf den Namen

und mit dem Eigenthume des Aerars einen betrügerischen Schacher zu treiben. Die Lizenz bildet Eigenthum des Aerars, das ist einmal festgestellt. Wenn eine solche verkäuflich ist, so ist nichts natürlicher, als dass sich der wirkliche Eigenthümer darum kümmere, was mit seinem Eigenthume geschieht. Dermalen sagt man, die Lizenz ist unverkäuflich und doch wird in fast allen Fällen dieselbe verkauft. Das ist es, was verhindert werden muss, sonst trägt für alles Unheil, was daraus entsteht, einzig und allein das Aerar die Verantwortung.

Der Zigarren-Automat.

Zwei Jahre hindurch hat der Zigarren-Automat bei uns, man könnte sagen, gastirt. Bald wurde er in der Franzstädter Fabrik einer Prüfung unterzogen, bald bewunderte man ihn auf dem Westbahnhofe, zuletzt, gleichsam zur endgiltigen Überprüfung, wurde er im Hauptzollamte postirt, wo er einige Wochen lang Zigarren und Zigarretten verkaufte, rascher, flotter und einfacher, als ein Mensch. Leider hatte die Automaten-Unternehmung es unterlassen, zu dem wirklich ausgezeichneten, trefflichen Apparate auch die nöthige Bedienung beizustellen, die bei dem geringsten Fehlerchen sofort bei der Hand ist; denn am Ende ist solch ein Automat ja doch kein Wesen, zu dem man sprechen kann und welches Antwort gibt. Bekanntlich gibt es doch genug unverständige und böswillige Leute, welche sich mit einem solchen Automaten Scherze erlauben und wenn gleich eine grössere Störung dabei ganz ausgeschlossen ist, so verursacht oft schon die kleinste Störung Unannehmlichkeiten, die aber in einer Sekunde beseitigt sind, wenn die fachmännische Bedienung am Platze ist.

Man muss jedoch nicht glauben, dass dies immer und ewig nothwendig ist. In Wien, wo schon zahlreiche Automaten tadellos funktionieren, kann man es sehen, dass eine Bedienung nirgends am Platze ist, nachdem das Publikum den Mechanismus des Automaten schon genügend kennt.

Bei uns wurde leider dieser Umstand nicht beachtet und, da auch die Stadtbehörde ihre Einwilligung zur Aufstellung der Automaten verweigerte, entbehren wir noch immer jenes Hilfsmittel, welches einzig und allein im Stande wäre, den Kleintrafikanten die Sonntagsruhe zu sichern.

Was die Güte und Zweckmässigkeit des Automaten betrifft, darüber wollen wir kein Wort verlieren, die Resultate in Wien beweisen am besten, wie grossartig die Automaten-Arbeit sich bewährt Nun und was die Einwilligung der Stadtbehörde betrifft, so bedürfte man ihrer überhaupt nicht und wenn man dieselbe doch einholen müsste, dann wäre diese Stelle leicht davon zu überzeugen, dass es viel hübscher aussieht, wenn an Sonntagen die Automaten bei den geschlossenen Thüren der Trafiken stehen, als die famosen Ersatz-Trafiken, die aus einer Kiste, mehreren Zigarrenschafteln und einem Verkäufer besteht, der nicht immer die Strassen ziert.

Die Annahme der Zigarren-Automaten von Seite des k. u. Finanzministeriums wurde seinerzeit verweigert und besteht diese Verweigerung, wie wir glauben, zum grossen Theil aus Missverständnissen und Irrthümern. Auch hat, wie gesagt, die Automaten-Unternehmung dadurch einen Fehler begangen, dass sie nicht für eine fachmännische Bedienung der Automaten Sorge trug. Doch das ist ja alles vorüber und wenn wir über den Zigarren-Automaten überhaupt sprechen, so geschieht es, weil wir der festen

Überzeugung sind, dass derselbe denn doch bei uns eines Tages wird eingeführt werden müssen. Der Zigarren-Automat liefert nämlich gerade in Staaten, wo das Tabak-Monopol herrscht, denselben solche Vortheile, die man über kurz oder lang nicht entbehren wird können. Wir nennen nur darunter den Verschleiss während der Nachtstunden, den Verschleiss an Sonntagen, den Verschleiss in den Bahnzügen, den Kaffee- und Gasthäusern etc. etc. Wenn nun, wie gesagt, die Einführung des Automaten sich als eine unabwendliche Nothwendigkeit herausstellen wird, wozu zögert man mit dessen Einführung, nachdem doch die Stagnation des Verschleisses im letzten Jahre ohnehin dafür spricht, dass etwas gethan werden muss, um denselben zu heben.

Der Zigarren-Automat ist da, seine Einrichtung zweckmässig, warum bedient man sich seiner nicht? Man ist bestrebt, auf dem Gebiete des Fabrikationswesens, so oft irgend eine neue Erscheinung auf den Plane tritt, dieselbe nutzbar zu machen. Warum hier nicht, wo es ein Mittel gibt, das unstreitig geeignet ist, den Verschleiss zu heben! Und die Einführung, sie stösst ja nicht im Geringsten auf Schwierigkeiten. Es ist ein Konsortium da, welches die Apparate beistellt, ohne im Geringsten dem

Staate oder dem Einzelnen Kosten zu verursachen. Hat man Bedenken, eine derartige Konzession einer Unternehmung zu erteilen, auch gut! Warum wird aber alsdann das Privilegium des Zigarren Automaten angekauft und die Automaten in eigene Regie angefertigt und der Betrieb derselben ausgenützt? Es erscheint ganz unbegreiflich, warum dies nicht geschieht, wo die Nachweisbarkeit, dass der Automat ebenso nothwendig, wie nutzbringend ist, auf der Hand liegt.

Fabrikations- und Verschleisswesen, diese beiden Faktoren des Tabak-Monopols fest mit einander zu verschmelzen, war von jeher unser Vorschlag und ist es auch noch heute. Wären die beiden ein Ganzes, dann müsste man schon längst eingesehen haben, was dem Verschleiss noth thut. Die Anfertigung von Zigarren allein macht's nicht, man muss auch welche verkaufen. Und dieser Verkauf muss von Jahr zu Jahr steigen und nicht fallen. Wenn er fällt, dann ist der Beweis erbracht, das nicht Alles geschieht, was zur Geschäftsführung gesehen müsste.

Wir schreiten mit jedem Tage vorwärts, vorwärts dem Praktischen, dem Nützlichen und was die Hauptsache ist, der Bequemlichkeit zu. Leicht zugänglich hat der Geschäftsmann seine

Artikel dem Publikum zu machen, sonst entschwinden diese seinem Gesichtskreise und er wendet sich anderen Dingen zu. Und leicht zugänglich macht der Zigarren-Automat die Tabak-Erzeugnisse dem Konsumenten, das ist einmal sicher. Ohne die Einführung der Sonntagsruhe, welche ein Gebot der Pflicht wäre, dabei in Betracht zu ziehen, muss die Einführung des Automaten als ein dringendes Bedürfniss zur Erleichterung des geschäftlichen Gebahrens gewünscht werden.

Vermischtes.

Preissteigerung der Zigarren. Die Sorten Bb. Britanika, D. Cuba und F. Portorico, sollen vom 1. Januar 1901 angefangen theurer werden. Wie wir vernehmen, soll jede dieser Sorten um 1 Heller per Stück im Preise steigen. Nachdem uns von amtlicher Seite genauere Daten hierüber mangeln, bringen wir diese Mittheilung, ohne jedoch eine Verantwortung für die Richtigkeit derselben zu übernehmen

Hilfsredakteur: Ferdinand Helta.

➔ Nagy- és kistőzsdék figyelmébe! ➔

POJATZI FL. ÉS TÁRSA

cs. kir. szabadalmazott gyufanemű gyárai DEUTSCH-LANDSBERGEN (Graz mellett)
ajánlják legjobb minőségűeknek elismert gyufa-gyártmányaikat és pedig úgy **kénes-**, mint különösen **szalon-gyufájokat**.

E gyufa-gyártmányok Magyarországon nagy kedveltségnek és rendkívüli keresletnek örvendenek, főleg a

Millennium-gyufa,
Magyar korona-svédgyufa,
Magyar honvéd-szobor-gyufa,
Krokodil-gyufa és
Magyar Imperial-gyufa

elegáns kerek dobozokba csomagolva, melyek kiváló magyar állam-
férfiak arczépeivel díszítvék.

Rips-gyufa dobozokban és csomagokban kapható.

Kérjük szives rendeléseiket közvetlenül **Dentsch-Landsbergbe** intézni A legolcsóbb ártételeket tartalmazó árjegyzékünkkel szivesen szolgálunk. — **Budapest és közvetlen környéke részére VII., Rombach-utca 8. sz. alatt van raktárunk.**

POJATZI FL. ÉS TÁRSA es. k. szabadalmazott gyufanemű gyára
DEUTSCH-LANDSBERGEN (Graz mellett).

„LE GRIFFON“

„LE SUBLIME“

anerkannt bestes und feinstes echt französische
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:
GOLDZIEHER GÉZA

Budapest, V., Sas-utca 29. szám.